

Van: Mathieu Pruppers [<mailto:mathieu.pruppers@rivm.nl>]

Verzonden: vrijdag 24 maart 2017 17:38

Aan: STATENGRIFIE

Onderwerp: Fw: Uitnodiging rondetafelgesprek 380kV 24 maart as.

Geachte heer Wijers,

Hierbij stuur ik u de schriftelijke versie van hetgeen ik vanochtend in het rondetafelgesprek heb ingebracht.

Met vriendelijke groet,
Mathieu Pruppers
senior wetenschappelijk medewerker
RIVM/Centrum Duurzaamheid, Milieu en Gezondheid
030-2743577
06-11537162

Beleidsadvies inzake magneetvelden en de rol van het RIVM

Rondetafelgesprek 380 kV, Provinciale Staten van Noord-Brabant

24 maart 2017, 9.30 tot 11.00 uur

Door dr. Mathieu Pruppers, senior wetenschappelijk medewerker

RIVM/Centrum Duurzaamheid, Milieu en Gezondheid

Mevrouw de voorzitter, Statenleden, hartelijk dank voor de uitnodiging om u te informeren over de RIVM-rol in het dossier “hoogspanningslijnen”.

1. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu zet zich al meer dan 100 jaar in voor een gezonde bevolking in een gezonde leefomgeving. Als betrouwbare adviseur voorzien we overheden van onafhankelijke kennis op het gebied van gezondheid en milieu. Als gepromoveerd natuurkundige verzamel ik wetenschappelijke informatie over gezondheidseffecten van elektromagnetische velden en duid deze voor de samenleving, ook de gezondheidseffecten van hoogspanningslijnen.
2. Welnu, er zijn **geen bewijzen** dat hoogspanningslijnen gezondheidseffecten veroorzaken. Maar er zijn **wel aanwijzingen** uit buitenlands wetenschappelijk onderzoek dat kinderen in de buurt van bovengrondse elektriciteitslijnen mogelijk een hoger risico op leukemie hebben dan kinderen verder weg. Ze zouden een twee maal zo grote kans op leukemie hebben als andere kinderen. Het gaat om kinderen die wonen nabij de lijnen, waar het magneetveld sterker is dan circa 0,4 microtesla. Voor Nederland zou dit kunnen betekenen dat ongeveer één kind per twee jaar hierdoor leukemie krijgt. Ter vergelijking: in totaal krijgen in Nederland in diezelfde periode gemiddeld 270 kinderen leukemie.
3. Echter, wetenschappers hebben tot op heden niet kunnen bevestigen dat de waargenomen verhoging komt door het magneetveld van hoogspanningslijnen of door iets anders dat met de aanwezigheid van deze lijnen samenhangt. Hoe dan ook, het ligt voor de hand dat dit mogelijke risico waarschijnlijk beperkt kan worden door kinderen niet dichtbij hoogspanningslijnen te laten wonen. Maar het is wetenschappelijk gezien niet mogelijk om gedetailleerd aan te geven hoe dit mogelijke risico verder verminderd kan worden.
4. De staatssecretaris van Milieu kwam in 2005 mede op basis van deze wetenschappelijke gegevens, de maatschappelijke onrust en het voorzorgprincipe, tot de conclusie dat het verstandig is om te voorkomen dat nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden van bovengrondse hoogspanningslijnen. De staatssecretaris adviseert daarbij de maatschappelijke kosten en baten mee te wegen.
5. Het voorgaande is vastgelegd in het beleidsadvies van 2005 aan gemeenten, provincies en netbeheerders. Er wordt geadviseerd om, ik citeer, “bij de vaststelling van (...) tracés van bovengrondse hoogspanningslijnen (...) zo veel als redelijkerwijs mogelijk is te vermijden dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla (de magneetveldzone)”.

6. Het ministerie van Milieu faciliteert de uitvoering van het beleidsadvies en heeft het RIVM gevraagd om een Handreiking te maken voor het berekenen van de breedte van de magneetveldzone. Doel van de Handreiking is dat adviesbureaus de berekening op een vergelijkbare manier uitvoeren. De Handreiking geeft de betrokken partijen (gemeenten, provincies, rijk, adviesbureaus en omwonenden) inzicht in de keuzes die door het ministerie van Milieu bij het berekenen van de magneetveldzone zijn gemaakt.

Dank u wel voor uw aandacht.